

het vak

juridisch

In mijn vorige bijdrage heb ik de basisbeginselen uiteen gezet over de vraag of op ontwerp- en bouwtekeningen ook auteursrechten kunnen rusten. Dit vanwege het technische karakter van de betreffende tekeningen. Zoals beloofd deze week richtlijnen van onze kant welke tekeningen bescherming genieten en hoe u ervoor kunt zorgen dat uw ontwerptekeningen ook beschermd zijn.

Bij de vraag of dergelijke tekeningen wel een 'eigen, oorspronkelijk karakter' hebben en 'het persoonlijk stempel van de maker' dragen (en daarmee onder de Auteurswet beschermd worden) is afgelopen jaren meerdere malen onderwerp van een conflict geweest. Daarbij werd veelal als tegenargument betoogd dat de manieren om het idee uit te voeren dusdanig beperkt zijn dat het idee en uitwerking samenvallen, er daarmee geen creatieve keuzes kunnen zijn gemaakt en er dus geen sprake kan zijn van auteursrechtelijke bescherming.

Als we dit spiegelen aan rechtspraak op het gebied van bouw- en ontwerptekeningen, dan zien we dat de drempel voor auteursrechtelijke bescherming relatief laag ligt en er in Nederland vrij snel bescherming aan wordt toegekend. Gevolg is meestal dat er een verbod aan de andere partij wordt gegeven om die tekening nog langer te gebruiken en/of dat schadevergoeding wordt toegekend omdat die andere partij door gebruik van de beschermde tekening een financieel voordeel heeft gehad.

Aan bouw-, ontwerp- en bestektekeningen, waaronder gemaakt via AutoCAD

en de onderliggende sjablonen ('blocks') wordt vaak auteursrechtelijke bescherming toegekend. Daarbij is doorslaggevend of de rechter oordeelt dat er creatieve keuzes zijn gemaakt (op specifieke elementen en/of op de combinatie van keuzes). Er wordt dan beargumenteerd dat deze tekeningen, alhoewel het bouwkundige ontwerpen zijn die functio-

nele en technische elementen bevatten en waaraan technische eisen worden gesteld, toch (ook) voortkomen uit de creatieve keuzes die de ontwerper maakt. Die creatieve keuzes kunnen zijn gelegen in de indeling van de tekening, exacte afmetingen, vormgeving, kleurgebruik, arceringen, gebruikte symbolen, het uitlichten van details en de indeling/plaatsing van

bijvoorbeeld objecten op de tekening.

Als een derde gebruik maakt van uw tekeningen dan kunt u in een procedure de inbreuk laten bevestigen en verder gebruik laten verbieden. Daarnaast kunt u, waar wenselijk en van toepassing, schadevergoeding of winstafdracht vorderen, beslag laten leggen, om informatie verzoeken en rectificatie in bijvoorbeeld vakbladen en op websites eisen en dit alles onder dreiging van een dwangsom.

Tips voor de ontwerper: documenteer zorgvuldig wanneer de tekening werd ontworpen met zo objectief mogelijk herleidbare data en gebruik het copyright logo (©), gevolgd door het jaartal en de naam van de ontwerper. Maak waar mogelijk gebruik van bovenstaande elementen (zoals kleuren, symbolen en arceringen) die creatieve keuzes tot uiting brengen en voeg (niet volledig technische) bestandsnamen en titels toe aan de tekeningen. Immers, als iemand van inbreuk wordt beticht en degene ontkent maar heeft wel dezelfde bestandsnaam of -nummering aan de tekening gegeven, dan staat diegene toch met 1-0 achter...

Auteursrecht op tekeningen, deel 2

Bijgaande tekst is een bijdrage van Merel Kamp, Europees Merken- en Modellingemachtigde en Partner bij Signify te Amstelveen. Merel adviseert bedrijven uit binnen- en buitenland over het beschermen van merken en productvormgeving.